

คอลัมน์ “จากท่าพระจันทร์ถึงสนามหลวง”

ผู้จัดการรายวัน ฉบับวันพฤหัสบดีที่ 16 เมษายน 2546

Weapons of Mass Destruction

รังสรรค์ ทัศนะพรพันธุ์

Weapons of Mass Destruction แปลว่า อาวุธที่มีอำนาจทำลายล้างรุนแรง เรียกย่อๆ ว่า WMD สหรัฐอเมริกากล่าวหาว่า อิรักมี WMD และเรียกร้องให้ส่งมอบแก่คณะผู้แทนองค์การสหประชาชาติ แม้อิรักจะเพียรพยายามชี้แจงว่า หาได้มี WMD ไม่ สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักรก็ไม่ฟัง และถือเหตุนี้ในการยาตราทัพบุกอิรัก

คำว่า Weapons of Mass Destruction ถือกำเนิดในปี 2480 เมื่อเครื่องบินทิ้งระเบิด Luftwaffe ของกองทัพนาซีเยอรมันบินถล่มเมืองต่างๆ ดังเช่นเมือง Guernica ในสงครามกลางเมืองสเปน ผลปรากฏว่า เมืองเหล่านี้ราบเป็นหน้ากลอง หนังสือพิมพ์ในประเทศอังกฤษพากันเรียกเครื่องบินทิ้งระเบิดว่า Weapons of Mass Destruction

WMD มิได้มีความหมายคงตัว ในยุคสงครามเย็นหลังสงครามโลกครั้งที่สอง WMD ถูกใช้ให้หมายถึงระเบิดนิวเคลียร์โดยเฉพาะ เพราะระเบิดนิวเคลียร์มีผลทำลายล้างรุนแรง ต่อมา WMD มีความหมายครอบคลุม NBC โดยที่ NBC หมายถึง อาวุธนิวเคลียร์ (Nuclear) อาวุธชีวภาพ (Biological) และอาวุธเคมี (Chemical)

ในระบบกฎหมายอเมริกัน WMD หมายถึง อาวุธที่ก่อให้เกิดความตายหรือการบาดเจ็บที่ร้ายแรงแก่บุคคลจำนวนมาก โดยใช้เคมี เชื้อโรค และกัมมันตภาพรังสี

กระนั้นก็ตาม WMD ยังมีได้มีความหมายที่ลงตัว มีผู้โต้แย้งเกี่ยวกับความหมายของ WMD เป็นครั้งคราว อาทิ FBI เสนอคำนิยามในความหมายอย่างกว้างว่า แม้แต่ระเบิดธรรมดาที่มีมาแต่ดั้งเดิม ก็ต้องถือเป็น WMD เพราะมีผลทำลายล้างรุนแรงได้ ในทำนองเดียวกัน กุสตาโว เบล เลมุส (Gustavo Bell Lemus) รองประธานาธิบดีโคลัมเบีย ปราศรัยต่อที่ประชุมสหประชาชาติว่า ปืนกระบอกเล็กอาจถือเป็น WMD ได้ เพราะในประวัติศาสตร์มนุษยชาติ จำนวนผู้คนที่ล้มตายด้วยปืนกระบอกเล็กมีมากกว่าที่ล้มตายด้วยระเบิดปรมาณูที่นครฮิโรชิมาและนางาซากิเสียอีก

ผู้เชี่ยวชาญด้านอาวุธบางคนเสนอให้เลือกใช้ WMD ในความหมายอย่างแคบ มากกว่าความหมายอย่างกว้าง เพราะถ้าเลือกใช้นิยามอย่างกว้าง อะไรก็เป็น WMD นิยามของ WMD ย่อมสิ้นมนต์ขลัง

อาวุธโดยทั่วไปมักก่อผลโดยเฉพาะเจาะจง แต่อาวุธดังเช่นนิวเคลียร์ ในยามระเบิด แผ่กัมมันตรังสีในวงกว้าง ผู้เชี่ยวชาญด้านอาวุธบางคนเสนอให้ใช้ศัพท์ Weapons of Indiscriminate Destruction บ้าง และ Weapons of Catastrophic Effect บ้าง

สหรัฐอเมริกา ในฐานะหัวใจของประเทศมหาอำนาจ ไม่ต้องการให้นานาประเทศผลิตและสะสม WMD ในขณะที่สหรัฐอเมริกาผลิตและสะสม WMD ได้ ระเบียบโลกเช่นนี้ จะถือว่าต้องตามหลักความเป็นธรรมและหลักความเสมอภาคมิได้ สหรัฐอเมริกายึดข้อสมมติว่า หากสหรัฐอเมริกาผลิตและสะสม WMD มนุษยพิภพจะมีความมั่นคงและอุดมศานติสุข แต่ถ้าประเทศอื่นผลิตและสะสม WMD โลกจะปราศจากเสถียรภาพ หากประเทศที่ผลิตและสะสม WMD มีผู้นำทรราช กระจายสงคราม หรือจิตวิปลาส มนุษยพิภพย่อมหาศานติสุขมิได้ ในประการสำคัญ มีผลกระทบต่อความมั่นคงของสหรัฐอเมริกา ด้วยเหตุดังนี้ สหรัฐอเมริกาจึงต้องดูแลมิให้นานาประเทศผลิตและสะสม WMD เพราะการผลิตและสะสม WMD ของประเทศเหล่านี้เป็นภัยต่อความมั่นคงของสหรัฐอเมริกา

แต่ศานติสุขของมนุษยพิภพมิได้ยั่งยืนสถาพร เพียงด้วยการให้เอกสิทธิ์แก่สหรัฐอเมริกาและประเทศมหาอำนาจผลิตและสะสม WMD เพราะเมื่ออับปรียชนยึดครองทำเนียบขาวได้ หรือเมื่อผู้ที่มีจิตวิปลาสยึดครองทำเนียบขาวได้ ย่อมสามารถใช้ WMD ในความครอบครอง ในการทำลายศานติสุขของมนุษยพิภพ

ประเทศมหาอำนาจพยายามจัดระเบียบโลกว่าด้วย WMD ในทางที่ประเทศมหาอำนาจมีเอกสิทธิ์ในการผลิตและสะสม WMD โดยที่ประเทศอื่นถูกลิดรอนสิทธิดังกล่าวนี้ ในขณะเดียวกัน ก็มีการจัดทำข้อตกลงในหมู่ประเทศมหาอำนาจในการจำกัดการผลิตและสะสม WMD โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาวุธนิวเคลียร์และซีปนาวุธที่สำคัญ

ทั้งๆที่มีความเกรงกลัวภัยที่เกิดจาก WMD แต่ประเทศมหาอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกายังคงทุ่มทรัพยากรจำนวนมหาศาลในการพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการผลิต WMD ต่อไป

ทั้งๆที่มีข้อตกลงในการจำกัดการผลิตและสะสม WMD แต่ประเทศมหาอำนาจเกือบทั้งหมดล้วนละเมิดข้อตกลง ด้วยการผลิตและสะสม WMD เกินกว่าข้อตกลง

ภายใต้ระเบียบโลกว่าด้วย WMD ในปัจจุบัน มนุษยพิภพมิได้มีหลักประกันเรื่องเสถียรภาพและสันติสุข เพราะประเทศมหาอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐอเมริกา สามารถใช้ WMD และพลาณาภาพทางทหารที่เหนือกว่าในการรุกรานประเทศอื่นได้ ระเบียบโลกดังกล่าวนี้ ทำให้ตลาดอาวุธ WMD เป็นตลาดที่มีประเทศผู้ผลิตน้อยราย หรือที่ภาษาเศรษฐศาสตร์เรียกว่า Oligopoly

การกำหนดเอกสิทธิ์ของประเทศมหาอำนาจในการผลิตและสะสม WMD และลดรอนสิทธิของประเทศอื่นในเรื่องนี้ ย่อมยังผลให้ WMD Oligopoly หรือ Nuclear Oligopoly คงอยู่ตลอดไป นั่นหมายความว่า จะไม่มีประเทศมหาอำนาจใหม่ได้บันไดดาราขึ้นไปแทนที่ประเทศมหาอำนาจเก่าได้

มนุษยพิภพจะมีสันติสุขที่ยั่งยืนสถาพรได้ ก็ต่อเมื่อโลกเป็นเขตปลอด WMD จะต้องไม่มีประเทศหนึ่งประเทศใดผลิตและสะสม WMD ประเทศที่ผลิตและสะสม WMD จะต้องถูกลงโทษโดยองค์กรโลกบาล เจื่อนไซอันจำกัดอีกประการหนึ่งสำหรับการนี้ ก็คือ จะต้องไม่มีการพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการผลิต WMD โลกที่ปลอด WMD และไม่มีการพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการผลิต WMD ย่อมมีสันติสุขที่ยั่งยืนสถาพร ความข้างต้นนี้เป็นสิ่งที่ภาษาเศรษฐศาสตร์เรียกว่า First-Best Solution

แต่มนุษยพิภพจะบรรลุ First-Best Solution ได้อย่างไร ในเมื่อสหรัฐอเมริกาและประเทศมหาอำนาจอื่นต้องการผลิตและสะสม WMD ใครจะเข้าไปตรวจสอบและยึด WMD จากสหรัฐอเมริกา ใครจะลงโทษสหรัฐอเมริกาเมื่อสหรัฐอเมริกายังคงพัฒนาเทคโนโลยีสำหรับการผลิต WMD องค์กรโลกบาลไหนจะควบคุม กำกับ และตรวจสอบสหรัฐอเมริกา ในเมื่อองค์กรโลกบาลที่มีอยู่เป็นโลกบาลประเทศอื่นที่มีใช้สหรัฐอเมริกา

เมื่อสิ้นหนทางในการบรรลุ First-Best Solution ก็ต้องหันไปแสวงหา Second-Best Solution หนทางหนึ่งก็คือ การเลิกกำกับและควบคุมการผลิต WMD ปล่อยให้นานาประเทศมีเสรีภาพในการผลิตและสะสม WMD อันเป็นการทำลาย WMD Oligopoly หรือ Nuclear Oligopoly โครงสร้างประเทศมหาอำนาจย่อมแปรเปลี่ยนไป เพราะจะมีประเทศมหาอำนาจใหม่เข้าไปแทนที่ประเทศมหาอำนาจเก่า ดุลอำนาจในสังคมการเมืองโลก จะมีใช้ดุลแห่งอาวุธ WMD อีกต่อไป หากจะแปรเปลี่ยนเป็นดุลแห่งความสะพรั่งกลัว (Balance of Terror) ภายใต้ระเบียบโลกใหม่ดังกล่าวนี้ ทุกประเทศล้วนมี WMD ในความครอบครอง หากประเทศหนึ่งประเทศใดจะตัดสินใจให้ WMD ก็ต้องยับยั้งชั่งใจว่า ประเทศอื่นจะใช้ WMD ตอบโต้ตนหรือไม่

แต่การเปลี่ยนแปลงระเบียบโลกด้วยการยึดปรัชญาเสรีนิยมในการจัดระเบียบ WMD มีปัญหาเฉพาะตัวกับ First-Best Solution ในข้อที่ประเทศมหาอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สหรัฐอเมริกาไม่ยินยอม แต่ถ้าสหรัฐอเมริกาปฏิบัติตนเป็นพาลชน ใช้ WMD ในการรุกรานประเทศอื่นๆ ซ้ำแล้วซ้ำเล่า นานาประเทศอาจเรียกร้องให้มีการจัดระเบียบโลกว่าด้วย WMD เสียใหม่

สหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักรเป็นหัวใจในการกล่าวหาว่า อิรักมี WMD ในความครอบครอง และเตะถ่วงการมอบแก่คณะผู้แทนสหประชาชาติ ประเทศมหาอำนาจทั้งสองใช้อำนาจเป็นธรรมในการรุกรานอิรัก จนท้ายที่สุดยึดครองอิรักได้

นานาประเทศพากันตกตะลึงในลักษณะ Shock and Awe ถึงสองครั้งสองคราในสงครามอิรักครั้งนี้

อาการตะลึงพริ้งเพริดครั้งที่หนึ่งเกิดขึ้น เมื่อทหารอิรักไม่มี WMD ต่อสู้กับทหารอเมริกันและอังกฤษ มีแต่ทหารอเมริกันและอังกฤษที่ใช้ WMD ถล่มอิรัก ไม่เพียงแต่ทหารอิรักเท่านั้นที่ล้มตาย พลเรือนอิรักจำนวนมากก็ล้มตายด้วย ไม่เว้นแม้แต่ทารก เด็ก และคนชรา ตึกกรมบ้านช่องราบเป็นหน้ากลอง ในประการสำคัญ แหล่งอารยธรรมเมโสโปเตเมียถูกทำลายจนพังพินาศ

อาการตะลึงพริ้งเพริดครั้งที่สองเกิดขึ้นเมื่อทหารอเมริกันและอังกฤษยึดอิรัก นานนับสัปดาห์ แต่ยังคงไม่พบแหล่งเก็บซ่อน WMD ของอิรัก คนไทยจำนวนมากพากันฉงนฉงายว่า เหตุใดสหรัฐอเมริกาและสหราชอาณาจักร จึงต้องเข้าในการเรียนรู้เทคโนโลยีядยาบ้า

หากจอร์จ บุช จูเนียร์ ยังไม่สามารถผลิตหลักฐานการครอบครอง WMD ของอิรัก บิดามารดาของทหารอเมริกันที่ล้มตายในสงครามอิรักควรยื่นฟ้องประธานาธิบดีแห่งสหรัฐอเมริกา และสมุนในข้อหาการอ้างเหตุผลเท็จในการรุกรานอิรัก จนเป็นเหตุให้ทหารอเมริกันต้องล้มตายโดยไม่จำเป็น